

Uppsala kommun
plan-byggnadsnamnden@ uppsala.se

Samråd om detaljplan för Ulva gång- och cykelväg, Uppsala kommun

Kommunens ärendenummer: PBN 2025-003239

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen Uppsala län för samråd i enlighet med 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med standardförfarande.

Under samrådet ska Länsstyrelsen enligt 5 kap. 14 § PBL särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen
2. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (1998:808), MB, tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att strandskydd enligt 7 kap. MB inte upphävs i strid med gällande bestämmelser
3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt
4. verka för att en bebyggelse inte blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Under samrådet ska Länsstyrelsen också särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kap. PBL. Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

I augusti 2018 beslutade plan- och byggnadsnämnden att en detaljplan skulle upprättas i syfte att undersöka möjligheten att anlägga en gång- och cykelväg mellan Uppsala stad och Ulva. Gång- och cykelvägens sträckning följde Fyrisån och Jumkilsån. Planen var ute på samråd under 2022 och granskning under 2023 och 2025. Parallellt med planprocessen sökte och beviljades kommunen dispens för kulvertering av diken (länsstyrelsens dnr 3777-2023).

Därefter har kommunen bedömt att planförslaget saknade genomförbarhet. I samband med att plan- och byggnadsnämnden beslutade att inleda planläggning för den här detaljplanen, beslutades därför att uppdraget från 2018 skulle läggas ner.

Syftet med detaljplanen

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en gång- och cykelväg mellan Librobäck och Ulva. Planen möjliggör även anläggning av en gång- och cykelbro över Junkilsån, där planen skapar förutsättningar för olika brotyper med varierande krav på släntområden.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Strandskydd

Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen ska kompletteras så att det tydligare framgår om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset att långsiktigt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. För att en sådan avvägning ska gå att göra anser Länsstyrelsen att det ska vara utrett om området där strandskyddet avses upphävas innehåller ekologiskt viktiga miljöer som nyttjas av förekommande arter.

Övriga rådgivande synpunkter

Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen behöver uppdateras vad gäller berörd naturmiljö för denna detaljplan där gång- och cykelvägen går utefter väg 272 och väg 630 och inte utefter Fyrisån och Junkilsån. Till exempel berörs inte ängs- och betesmarksobjekt eller det beskrivna trädet vid åkanten längre.

Länsstyrelsens synpunkter enligt annan lagstiftning

Här redovisas Länsstyrelsens synpunkter i frågor som har betydelse för planens genomförbarhet.

7 kap. miljöbalken (1998:808), Biotopskydd

Av planbeskrivningen framgår att:

Dispens från biotopskyddet krävs för att rörlägga åkerdiken enligt miljöbalken och att dispens har beviljats i tidigare planprocess. Skulle ytterligare dispens krävas ansvarar stadsbyggnadsförvaltningen för att ansökan om dispens lämnas in till länsstyrelsen.

Dispens har medgivits för kulvertering av diken (Länsstyrelsens dnr 3777-23). Av dispensbeslutet framgår att dikena endast får kulverteras om detaljplanen för Ulva gång- och cykelväg med kommunens diarienummer PBN 2018-001826 vinner laga kraft. Länsstyrelsen kan konstatera att detaljplanearbetet (PBN 2018-001826) avbrutits och att gång- och cykelvägen nu har en helt annan sträckning än i tidigare planförslag.

Länsstyrelsen vill därför uppmärksamma kommunen på att en ny dispensansökan behöver inkomma om dispens från biotopskyddet utgör en förutsättning för att genomföra planförslaget. Kommunen bör därför utreda och redovisa i planbeskrivningen i vilken omfattning den nya sträckningen innebär att förbuden 7 kap 11 § aktualiseras.

Biotopskyddsbestämmelserna gäller oberoende av vad en antagen detaljplanen medger för markanvändning. Möjligheten till dispens bör tillämpas restriktivt och endast ges om det är förenligt med förbudets syfte. Vid en dispensprövning behöver utredning av hur biotopskyddet har beaktats i detaljplanarbetet eller varför detaljplanen inte kan genomföras utan påverkan på biotopskyddet redovisas (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens domar i mål nr M 11539-17 och mål nr. M 4142-25).

Länsstyrelsen anser att frågan om detaljplanens förenlighet med förbudet i 7 kap 11 § miljöbalken bör vara färdigutredd innan detaljplanen antas. För att dispens från förbudet ska kunna medges behöver det finnas särskilda skäl. Länsstyrelsen anser att hänsyn i första hand ska tas till biotopskyddsobjekt under planprocessen så att påverkan undviks eller minimeras samt att eventuell

dispensprövning ska genomföras innan planens granskningsskede. Detta för att eventuella anpassningar till följd av utfallet i en dispensprövning ska kunna göras. Anläggningstekniska behov som kan komma att uppstå bör ingå i bedömningen.

8 kap. miljöbalken (1998:808), Artskydd

Detaljplanens genomförande kan aktualisera förbud i artskyddsförordningen.

Länsstyrelsen anser att underlaget bör fördjupas inför granskning och kommande tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Fladdermöss

Detaljplanen möjliggör för belysning längs GC-vägen. I anläggningsskedet tas beslut om vilken ljuskälla, effekt, ljusspridning med mera, som ska användas. Om ingen anpassning av belysning görs under detaljprojektering med hänsyn till fladdermöss kan åtgärden aktualisera förbuden i 4 a § artskyddsförordningen.

Eventuella hålträd inom planområdet kan användas av fladdermöss. Fladdermöss kan påverkas på ett sätt som är förbjudet genom störning i nära anslutning till sådana träd eller om trädet avverkas. Om det förekommer sådana träd inom eller i nära anslutning till planområdet behöver frågan om förekomst och påverkan utredas.

Länsstyrelsen vill betona vikten av att kommunen hanterar frågan vidare så att detaljplanens genomförande inte aktualiserar förbuden i artskyddsförordningen.

Fåglar

Av planbeskrivningen framgår att vid anläggning av gång- och cykelvägen ska hänsyn tas till fågellivet och dess häckningsperiod, störande byggarbeten bör då undvikas. Detta gäller planområdets helhet eftersom det kan förekomma markhäckande fåglar på åkermark. Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera planbeskrivningens genomförandedel med ett ställningstagande om att sådan hänsyn ska tas.

Inom läget för den nya broplaceringen bör förekomst av fåglar, inklusive skyddsklassade arter, och eventuella strukturer av betydelse för fortplantning utredas noggrant. Utredningen bör ske inom ramen för planprocessen för att klargöra att planförslaget är genomförbart.

Utter

Länsstyrelsen vill uppmärksamma att förbuden i 4 a § artskyddsförordningen kan aktualiseras om det finns gryt inom planområdet där bron anläggs eller i dess närhet. Kommunen bör utreda om det finns uttergryt som kan påverkas av ett plangenomförande. Utredningen bör ske inom ramen för planprocessen för att klargöra att planförslaget är genomförbart.

11 kap. miljöbalken (1998:808), Vattenverksamhet

Uppförande av bro är vattenverksamhet. I grunden är all vattenverksamhets tillståndspliktig. Tillstånd söks i Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt. Vissa mindre vattenverksamheter kan anmälas till Länsstyrelsen.

Föreslagen gång- och cykelbro över Jumkilsån är en tillståndspliktig vattenverksamhet. Ett första samrådsmöte inför ansökan om tillstånd för uppförande av bro över Jumkilsån hölls den 28 augusti 2024, Länsstyrelsens dnr: 5620-2024.

Därefter har kommunen meddelat att tidplanen för fortsatt samråd är förskjuten. Enligt planhandlingarna kommer samrådet att återupptas i början av 2026.

Kulturmiljölagen (1998:950), Fornlämningar

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget kan genomföras utan prövning enligt 2 kap. kulturmiljölagen.

Den planerade GC-vägen bedöms inte beröra några fornlämningar, och att det skulle framkomma nya oregistrerade lämningar längs med sträckan bedöms som liten.

Länsstyrelsen påminner om skyldigheten enligt 2 kap 10 § kulturmiljölagen. Om en fornlämning påträffas under grävning ska arbetet omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet till Länsstyrelsen.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att ett genomförande av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad chef plan- och bostadsenheten Anna Silver med planhandläggare Johan Morhed som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdshandläggare Emilia Wolfhagen, vattenhandläggare Helena Stenemo, handläggare fornlämningsfrågor Ulf Fransson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.